

Anne Baastrup (SF):

Ifølge Arbejdstilsynets rapport har det vist sig, at antallet af dødsulykker svinger en hel del fra år til år, og det vil derfor være forkert at påstå, at dødsulykkerne relativt set er et stigende problem. Men der er ikke én her i salen, der ikke er enig i, at én dødsulykke er én for meget.

Som det fremgår af rapporten »Rent arbejdsmiljø år 2005«, døde der fra 1989 til 1994 422 mennesker på grund af en ulykke på arbejdet. De brancher, dødsulykkerne viser sig i, er fordelt efter følgende rækkefølge: For det første landbrug og fiskeri, herefter el, lys og gasproduktion, så kommer bygge og anlæg, transport og industri.

Dødsulykkerne rammer ikke overraskende ikkefaglærte mandlige arbejdere – eller sagt på en anden måde: Jo højere uddannelse, jo lavere sygelighed og dødelighed. Det bedste arbejde er at være ingeniør eller arkitekt. De har den laveste dødelighed. Samtidig er det jo dem, der har ansvaret for de arbejdspladser, hvor der dør mange mennesker, nemlig inden for bygge og anlæg, og det er jo tankevækkende.

Skal vi bekæmpe dødsulykker og arbejdsbetingede lidelser, der fører til alvorlig sygdom, skal vi satse bredt. Arbejdsministerens forslag om skriftlig APV er et skridt på vejen, men den måde, som APV'en udarbejdes og udnyttes på, er langt vigtigere end det forhold, at den én gang bliver lavet. Det er processen under udarbejdelsen og den stadige opfølgning, der flytter, og her er arbejdsmiljøapparatets svageste led, sikkerhedsorganisationen, utrolig vigtig. Samtidig er det et problem, at der på mange virksomheder ikke er en sikkerhedsrepræsentant.

Vi vil derfor arbejde for at få minimumsantallet af lønmodtagere som forudsætning for at kunne vælge en sikkerhedsrepræsentant, nemlig ti, nedsat til en tre-fem stykker. Det vil betyde, at mange virksomheder pludselig får en medarbejder, som har fået et § 9-kursus og dermed har fået mulighed for at bistå sine kolleger, når de står foran at skulle udføre arbejde, der kan føre til ulykker.

Vi så også gerne, at sikkerhedsrepræsentanten selv kunne rekvirere BST. I løbet af en arbejdsperiode opstår der nemt problemer med arbejdsmiljøet, som relativt simpelt kan afhjælpes ved vejledning. BST burde have nemmere adgang til virksomhederne, for det er jo i alles interesse at sikre arbejdsmiljøet. Et godt arbejdsmiljø giver tryghed, engagement og dermed større produktion.

I den sidste tid har der været en del debat om lønmodtagernes manglende overholdelse af arbejdsmiljøet, og forslag om bøder eller fyringer har været fremme. SF's svar er, at vi naturligvis ikke skal holde hånden over mennesker, som bevidst unddrager sig muligheden for at beskytte sig selv eller beskytte deres arbejdsmiljø, men hovedproblemet og det helt helt afgørende problem er, at arbejdsgiverne ikke anvender deres ledelsesret til andet end at fyre de mennesker, som står på deres ret til ordentligt arbejdsmiljø. Der er adskillige i mine vennekredse, der har været udsat for den meget lidt opmuntrende situation at miste deres arbejde, fordi de har fastholdt, at arbejdsmiljøloven skulle overholdes. Det er jo den omvendte verden, der er virkeligheden.

Lad os derfor i stedet bruge APV'en til at give arbejdsgiverne en forpligtelse til i ansættelseskontrakten eller på anden måde at give en skriftlig instruktion i arbejdsmiljøforanstaltninger, og hvilke ulykkesrisici der er på arbejdspladsen – det vil helt bestemt forhøje arbejdsmiljøniveauet, og når den instruktion er givet på en klar og umisforståelig måde, kan arbejdsgiveren jo bruge sin ledelsesret. Problemet er blot, at den instruktion ikke gives i dag, og derfor er det et slag i luften at kræve bøder og fyring.

Vi ved alle, at ikke alle arbejdsgivere helt har forstået, at arbejdsmiljøet har en betydning for indtjeningen. De fleste arbejdsgivere accepterer det, hvis de får en god forklaring på, hvad de skal gøre, men der er nogle, som oplysningen preller af på. Derfor er det vigtigt, at Arbejdstilsynet fastholder sin myndighedskasket og er parat med at give de nødvendige påbud og følge dem op.

SF ser derfor frem til den stramning af straffebestemmelsen i overtrædelsen af arbejdsmiljøloven, som vi har aftalt med arbejdsministeren. Den blotte eksistens af en alvorlig strafferamme vil give de uinteresserede arbejdsgivere et vink med en vognstang og giver samtidig dommeren en anledning til at overveje at se sammenhængen mellem sparede beløb ved at undlade at etablere arbejdsmiljømæssigt forsvarlige arbejdspladser og en bødestørrelse. Men det forudsætter, at politi og anklagemyndighed er klædt på til at tackle de problemer og reelt vil være i stand til at efterforske sagerne, så de kan føres ved domstolene, og dér har vi et selvstændigt problem.

Et andet bud på løsningen af det dårlige arbejdsmiljø er at forbedre uddannelsen i